

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do smage;

GLASILLO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILLO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI,
ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH

(Official Organ of four Slovene Organizations)

Najstarejši
in najbolj
priljubljen
slovenski
list v
Združenih
Državah
Ameriških.

ŠTEV. NO. 99

CHICAGO, ILL., SREDA, 23. MAJA — WEDNESDAY, MAY 23, 1934

LETNIK (VOL.) XLIII

Bolgari odobravajo prevrat - Naglo delo na pogorišču

BOLGARSKO LJUDSTVO VESELO, DA SE JE NAPRAVIL KONEC POLITIČNIM BOJEM. — NOVA DIKTATORSKA VLADA NAKLONJENA SPRAVI Z JUGOSLAVIJO. — ODLOČNA NASPROTNICA MACEDONSKEMU GIBANJU.

DARRROW PROTI NRA

Pravi, da se z njo pomaga velikim trustom.

Washington, D.C. — Znani advokat Clarence Darrow, katerega je predsednik Roosevelt poveril z nalogom, da prouči, kak imata NRA učinek na mala podjetja, je pravkar izdal svojo poročilo, ki ga je sestavil skupino s svojo skupino. V poročilu se ne strinja z NRA, češ, da je bolj v pomoč velikim trustom kakor malim podjetjem. Ne zgovarja pa tudi ne prejšnjega sistema konkurence, marveč se zavzema za socijalizacijo premoženja.

MILIJON JE VZEL S SEBOJ V GROB

Pariz, Francija. — V malem mestecu Poitiers je skupno s svojimi prijatelji kupil neki mešan srečko za državno loterijo. Malo pred žrebanjem je umrl. Zadela pa je ta srečka glavni dobitek in prijatelji umrlega, ki so imeli v srečki Insulla, je poročevalcu lista svoj delež, so pričeli brskati za dragocenim koščkom papirja. Preiskali so vso hišo, premetali vse pokojnikev papirje — prijetilo v Ameriki več katastrof. Poročevalce se za vse to mu od njih na misel, da je pokojni morebiti vzel srečko s seboj v grob. Na to idejo so dali tudi uresničujejo. Tako je ženizkopati truplo in res so našli ska dejala da se bo zgodila ob v nekem skritem žepu pri njem ameriški obali nesreča, ki bo dolgo iskanu srečko, s čimer so si rešili milijon frankov, kar znaša glavni dobitek.

OB ŽENINEM GROBU SE USTRELIL

Chicago, Ill. — 70letni Alb. Dornbos, 2642 No. 74th St., Elmwood Park, je v nedeljo odšel na pokopališče, kjer njegova žena počiva že pet let. Okrasil je ženin grob s cvetlicami, nato pa je šel v bližnjo goščo in si pognal kroglo v glavo. Kakor pripovedujejo domači, je starega moža mučila bolezen že dalje časa, kar ga je brez dvoma privedlo do njegovega nesrečnega čina.

KAISER SE UPIRA ZNIŽA NJU PLAČE

Berlin, Nemčija. — Nazivska vlada je odločila, da bo bivšemu cesarju Viljemu znižana penzija, ki jo zdaj dobiva iz Nemčije, in sicer za polovico. Zdaj dobiva 20,000 forintov (okrog \$13,600) na mesec; v naprej se bo moral zadovoljiti z 10,000 forinti. Bivši cesar je poslal nazajem ostre protest, češ, da tem ne bo mogel izhajati, kar so mu naziji priporočali, naj proda del svojih posestev.

Janke zavzete, se je odpravil h kralju Borisu, katerega je v poldruge uro trajajočem pogovoru prepričal o potrebi preobrata.

ZALIVANJE SETEV

Kmetje v Rusiji morajo zalivati njive.

Moskva, Rusija. — Da reči vsaj nekaj letošnje seteve, ki jo grozi strahovita suša popolnoma uničiti, je izdala sovjetska vlada nenavadnen ukaz. Odredila je, da morajo kmetje nositi vodo iz potokov in rek in z njo zalivati njive. Stanje seteve je obupno. Vlada sama priznava, da je uničena polovica ozimne pšenice in rži, dočim je škoda, ki jo je povzročila suša pomladni posevkom še občutnejša.

SOVJETI ZATIRAJO KORUPCIJO

Moskva, Rusija. — Po tajni preiskavi, ki jo je vodila skrivena policija, je bilo v nedeljo aretiranih v Ukrajini dvanaest višjih in število nižjih uradnikov. Obtoženi so korupciji in zanemarjanju dolnosti. Obrajanavo proti njim bo vodil justični komisar za Ukrajino sam.

PREROKOVANJE SE URESNIČILO

London, Anglija. — Neka ženska, prijateljica Samuela Insulla, je poročevalcu lista Gran Chaco ozemljem. Ofenziva se bo razteza na 25 milij dolgi fronti in ima namen zavzeti najbolj močno bolivijsko trdnjavo, Fort Ballivian.

Tokio, Japonska. — Na japonsko poljedelsko šolo v nemem mestu severne Mandžurije so navalili kitajski banditi in pobili 13 dijakov. Take šole je ustanovila japonska vlada v več mestih, da z njimi pomaga pri kolonizaciji Mandžurije.

Mexico City, Mehika. — Mehika država Sonora je uka- zala, da se ukinie v cerkvah vsake vrste služba božja. Cerkev morajo prevzeti v svojo upravo mesta in jih zapreti.

Chicago, Ill. — 70letni Alb. Dornbos, 2642 No. 74th St., Elmwood Park, je v nedeljo odšel na pokopališče, kjer njegova žena počiva že pet let. Okrasil je ženin grob s cvetlicami, nato pa je šel v bližnjo goščo in si pognal kroglo v glavo. Kakor pripovedujejo domači, je starega moža mučila bolezen že dalje časa, kar ga je brez dvoma privedlo do njegovega nesrečnega čina.

NA BICIKLU V ZRAK

Cudno letalo, ki ga kaže slika, je iznačel neki letalec, po imenu Zaschka, ki se ga tudi vidi na levi na sliki. S pomočjo nožnih pedal se letalo dvigne v zrak in se na isti način tamku tudi obdrži.

KLAVNICA POSLUJE

Trgovina v klavnici se je v pondeljek vrnila skoraj v polnem obsegu. — Ena človeška žrtev požara.

Chicago, Ill. — Požar, ki je preteklo soboto ogrožal Chicago in uničil velik del tukajšnje klavnice, je vzual zanimanje in samo po celi Ameriki, marveč celo v inozemstvu. Neki list je z Londona poklical po prekoatlantski telefonski liniji župana Kellya, da se je informiral o resničnem stanju. List je namreč prejel znatno pretirana poročila. Da pomiri prebivalstvo širom Amerike, ko so se mnogi bili za svojce, ki prebivajo v Chicago, je imel župan v soboto zvečer po radio govor, v katerem je objavil, da so dobili ognjegasci požar pod kontrolo.

KRIŽEM SVETA

Havana, Kuba. — V nedeljo je praznovala Kuba 32. obletnočnico svoje neodvisnosti. Po ulicah so se vrile vojaške parade, katerim je prisostvovalo prebivalstvo v velikem številu. Proslave so izrabili širje kaznjencev in državnih jetnišnic in pobegnil.

Ašuncion, Paragvaj. — Paraguajsko vojaško poveljstvo se pripravlja na veliko ofenzivo proti bolivijskim četam v Gran Chaco ozemljju. Ofenziva se bo razteza na 25 milij dolgi fronti in ima namen zavzeti najbolj močno bolivijsko trdnjavo, Fort Ballivian.

Tokio, Japonska. — Na japonsko poljedelsko šolo v nemem mestu severne Mandžurije so navalili kitajski banditi in pobili 13 dijakov. Take šole je ustanovila japonska vlada v več mestih, da z njimi pomaga pri kolonizaciji Mandžurije.

Mexico City, Mehika. — Mehika država Sonora je uka- zala, da se ukinie v cerkvah vsake vrste služba božja. Cerkev morajo prevzeti v svojo upravo mesta in jih zapreti.

INSULL SE PRESELIL V HOTEL

Chicago, Ill. — Po desetdnevnom bivanju v bolnici sv. Luke se je Samuel Insull preselil v novo stanovanje, ki ga je pripravljal njegov sin v Seneca hotelu, 200 E. Chestnut St. Tekom tega tedna se boste v Insullovi družini obhajali dve obletnici, ki pa se pod sedanjimi okoliščinami ne boste posebno prijetno praznovali. V srečo poteka Insull 35 let, odkar se je poročil; pri tem ne bo nikakih slovesnosti, kajti njegova žena še vedno prebiva v Atenah na Grškem. V soboto pa bo, pravzaprav, umrl, kakor se bo pričela obregla Insula obhajal svoj tretji rojstni dan.

Iz Jugoslavije.

DRAVA POD VURBERGOM ODNAŠA VELIKE KOSE RODITVITNIH POLJ IN PAŠNIKOV. — SILNA NEVIHTA NAD LJUBLJANO IN OKOLICO; STRELA JE ŽE ZAHTEVALA ČLOVEŠKO ŽRTEV. — NOVICE IN DRUGO IZ DOMOVINE.

Voda odnaša kmetom zemljo

Ptuj, 30. aprila. — Vurberg

je ime gradu, ki stoji na levem

bregu Drave 10 km zahodno od

Ptuja. Grad daje ime župniji,

šoli in občini. Toda letos meseca

marca so občino, ki sestoji zdaj

iz prejšnjih občin Vurberg. Me-

stni vrh in Krčevine pri Ptuju,

prekrstili v Grajena. Prav je,

da so to storili, ker ime Vurberg

so strašno pačili in ga še pačijo,

le tako ga ne pišejo kot ga ljud-

stvo imenuje. Vurberg je sicer

popačeno nemško, a zgodovinsko

ime. Tudi Grajena je zgodovinska,

ker že Wolfram Eschenbach

(okrog 1. 1200) piše v "Parsi-

valu," da se izliva v Dravo. Gra-

jena (iz grad-jena) je namreč

potok, ki izvira pod vurberškim

gradom in se pri Budini izliva

v Dravo.

Pod Vurbergom ob levem bre-

gu Drave je rodovitno, obširno

polje, sega do Sv. Martina pri

V. in še dalje. Posebno koruza

tukaj lepo uspeva. Toda Drava

neusmiljeno trga to polje, odne-

sla je že dosti hektarov rodo-

vitne zemlje. Naredila je več

otokov; na enem so že gošče in

travnik. Ta otok se vedno veča

in podaljšuje, ker Drava na eni

strani zemljo trga in jo drugod

naplavlja. Desetletja že ljudstvo

prosi, da bi se Drava tu regulira-

la ali vsaj breg zavaroval. Na

desnem bregu se je marsikaj

storilo, na levem nič. Leto za le-

tom padajo najboljši njivlje v vo-

do, a nihče se ne gane. Bile so

tu že komisije, a vse je ostalo pri

starjem. Drugodi sušijo močvirja,

da dobijo kulturno zemljo, a

tu odnaša voda kulturno zemljo.

Toča v Ljubljani

Ljubljana, 3. maja. — Nad

Ljubljano in okolico so se včeraj

že okoli 16. popoldne zgrinjali

gosti oblaki, ki so pridrveli od

zapada, sem od Podpeč ter jih

je vetrovje nosilo čez Ljubljano

dalje proti Kamniku. Zvezcer

okoli 21 pa je nastopilo hujše ne-

urje, spremljano s točo. V mestu

se je toča vsipala ko iz škafa. V

okolici pa je mnogim ljudem to-

ča dežnika naravnost raztrgal.

Drugim pa so priletele v obraz

debele kepe strnjene toče.

Na Barju, okoli Črne vasi, se

je toča vsipala v ogromnih mno-

zinah. Napravila je po vrtovih,

kjer je sadno drevje najbujnejše

cvetelo, veliko škodo, kajti cvetje

je toča sklestila z vej. Toča z ne-

vihto pa je zavzemala le ozek pas

od Podpeč proti Crni vasi in</p

AMERIKANSKI SLOVENEC

Eesti tu najstarejši slovenski list v Ameriki.

Ustanovljen leta 1891.

izdaja vsak dan razen nedelj, ponajkot in dnevi po praznikih.

Izdaje in tiska:

EDINOST PUBLISHING CO.

Nastavlja uredništvo in uprave:

1849 W. Cermak Rd., Chicago

Telefon: CANAL 5544

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.

Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:

EDINOST PUBLISHING CO.

Address of publication office:

1849 W. Cermak Rd., Chicago

Phone: CANAL 5544

Naročnina:

Ta celo leto	\$5.00	For one year	\$5.00
Za pol leta	2.50	For half a year	2.50
Za četr leta	1.50	For three months	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:		Chicago, Canada and Europe:	
Ta celo leto	\$6.00	For one year	\$6.00
Za pol leta	3.00	For half a year	3.00
Za četr leta	1.75	For three months	1.75

Subscription:

SLÖVENCI PRI PREDSEĐNIKU ROOSEVELTU

Forest City, Pa.

Cenjeno uredništvo: — Spo-

ročam Vam, da so pred nekaj časom po vsej deželi praznovala rojstni dan našega marljivega predsednika Zdrženih držav.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlanji na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtka dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopis uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10,

1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

NRA

MEMBER

U.S.

WE DO OUR PART

Srebro

Kongresna zbornica je odobrila te dni predlog, da Združene države zopet osvoje in postavijo vred z zlatom za valutno podlago tudi srebro. Predsednik Roosevelt se je tej sugestiji upiral nad leto dni. Toda, ker razboriti senatorji in kongresni zlasti iz zapadnih držav niso odjenjali, je predsednik moral pristati na nekak kompromis, ki daje valuti podlago 75 odstotkov v zlatu in 25 odstotkov v srebru. S tem pristankom na ta kompromis meni predsednik, da bo pridobil zapadne senatorje in kongresnike za sodelovanje za NRA in "New Deal". V kolikor bo administracija pri tem pridobila, pokaže bodočnost.

O tem novem valutnem kompromisu so minenja zelo dejana. Na vzhodu, je zlasti Wall Street za striktno zlato valutno podlago. Tudi na jugu se ne zavzemajo za srebro. Severno-zapadne države pa urgirajo potrebo upoštevanja srebra kot delne valutne podlage. Za to imajo tehten vzrok, ker se v severozapadnih distriktil dežele proizvaja mnogo srebra in bo s tem industrija srebra veliko pridobila. Za te kraje pomeni valutni kompromis dolgosežni gospodarski in življenski pomen. Senator Borah izjavlja, da gospodarska obnova na zapadu je mogoča samo z upoštevanjem srebra.

Obenem pa ima ta kompromis še drugi pomen. Združene države bodo s srebrom pridobile mnogo kitajskega trga. Kitajska namreč ima srebrno valuto, in ker srebro do zdaj ni imelo v Združenih državah svoje prave veljave, kitajski denar ni mnogo veljal v Ameriki. Prerokujejo za bodočnost s tega stališča tudi bolj živahnio in večjo trgovino med Ameriko in Kitajsko.

Mešetarije

Evropske sile mešetarije med seboj liki prekupevalci na kakem semnju. Glavne uloge igrajo Anglija, Francija in Italija. Malo antanta je upoštevana le v toliko, v kolikor od nje pričakujejo glavne velesile dobčka.

Zadnje mesece je zopet na moč aktiven v evropski politiki italijanski diktator Mussolini. Balkanski pakt in Mala antanta ga silno bolita. Zato je napel zadnje mesece vse svoje moći, da je pridobil zase Avstrijo in Ogrsko. To iz še več drugih razlogov. Mussolini se silno boji združenja Avstrije z Nemčijo. Močnih Nemcev na severu bi Italija ne videla rada, zato drži s svojim političnim vplivom Avstrijo proč, da ne pride v teritorialno dotiko z Nemčijo. Obenem pa podpira Madžare, ker ti so Mussolinijevi zvesti zaveznički proti Jugoslaviji. Ta politična poteza je vsaj začasno Mussoliniju te dni uspela. Z Avstrijo in Ogrsko je sklenil posebne trgovske pogodbe, s katerimi bo Italija kupovala železne in druge izdelke Avstrije in na Ogrskem pa bo Italija kupovala žito in živino. V zameno pa morate Avstrija in Ogrska biti zvesti zaveznički Italije. Te obljube seveda Italija ni zahtevala zastonj. Pač pričakuje na Balkanu prej ali slej konflikt, in takrat ji bo vsak zaveznik dobrodošel.

Slične mešetarije se vršijo v Evropi dan za dnem. Sklepači se pakti za paktom, pogodbe za pogodbo, a kljub temu ned vsemi državami vre neprestano naprej, dokler se nekega

dne Evropa ne bo zopet znašla v vrtincu vojne. V tem oziru se Europa v preteklosti ni ničesar naučila.

kampanje, zato pridobite še te jance v angleščini in jim še enkrat razložil pomen sv. obhajila. Nato so pristopali malčki v spremstvu dveh in dveh k mizi Gospodovi. Po obhajilu prvoobhajancev so pristopili k obhajilu tudi starši prvoobhajancev in drugi, kar je naredilo prizor lepega vzgleda prvoobhajancem. Po maši pa so imeli prvoobhajanci skupen zajtrek v cerkveni dvorani.

Theresa Zagoren, preds.

O TEM IN ONEM IZ CHICAGE

Chicago, Ill.

Nekoč so vprašali v Parizu starega časnarskega poročevalca: "Povejte nam kaj novočega?" — In časnarski poročevalec je odgovoril: "Resnično vam povem, da pri nas v Parizu

so novice tako hitro dogajajo, da novice novice ubijajo."

"Kako pa to?" so ga vprašali.

"Takole," je odgovoril, "včeraj

so nam kralja obglavili, danes

pa je nekdo v hotelu N. pri o-

vedu vilice in nož pojedel in

včerajšnja novica je bila pri-

tem hipoma pozabljenja in se

ves Pariz zanima za moža, ki

je pri obedu pojedel vilice in

nož." — To je bilo pred več

desetletji v Parizu.

V Chicagi se pa novice vršijo še mnogo hitreje, kakor pa

v Parizu. Zvečer zveč iz časnika,

da so tega in onega ugrabili

in odvedli, zjutraj, da je pogorela skoro desetina mesta, zo-

pet, da so dobili Dillingerjevo

puško, revolver, avtomobil (se-

veda Dillingerja samega nikoli)

itd. Novice se vrste tako hi-

tro, da ko človek kedaj eno

čeuje ali o eni bera v listih, že

njenjava uho in oko, da vjame

brž drugo, ker prva že ni več

zanimiva, kakor hitro jo izve-

In tako je menda v vseh vele-

mestih.

No ja, za vse te vrste dnev-

ne dogodek se nimamo toliko

zanimati. Ampak, kar nas Slo-

vence zanima je to, kar se godi

med nami Slovenci samimi v

Chicagi. To nas zanima in to

nas mora zanimiti.

Na binkostno nedeljo je bila

lepa slavnost v naši slovenski

cerkvi sv. Stefana. Solarji sv.

Stefana so imeli prvo sv. obha-

jilo, kar je za našo župnijo ve-

likega pomena. Notranost cer-

ke je bila za to dan lepo

zadovoljiva našo glavno

pomočjo šolskih otrok, kakor

tudi Young Ladies Sodality, al-

tarne društvo sv. Ane in dru-

šta Holy Name. Čisti dobček

je za našo cerkev. — Prav lepo

prosimo vse farane in faranke,

kakor tudi druge, da pridejo

omenjeni dan v šolsko dvorano,

ker boste imeli od te prir-

ditve kar dvojno korist, da

namreč lahko dobite za samo

1 cent celo dolar in obenem tos.

— Prav lepo hvala č. g.

pomagate cerkvi. — Dalje se

Father Ardas za lep govor in

prosi farane in faranke, če

morda ima kateri kako maj-

zveze, ki nam je tako lepe za-

hmo stvar, naj tam prinese, da

pel par pesme, hvala tudi mu-

slo gospa srca bolj "bizi".

Szikanta, ki je tako veselo igral,

in dvema dekletoma, ki sta

veliko pomagali, da bo za

igrali na klavir, in Reman Mo-

dec ter Mary Zagoren za kras-

vsem znano, da so pri cerkvi

vedno veliki stroški, a dohod-

ki bolj mali. Zato po pomagaj-

te vsak po svoji moči.

Opominjam vse članice, da

na seji 5. junija sprejem no-

vih članic. To je zadnji dan te

pa je nagovoril prvoobha-

jance v angleščini in jim še en-

krat razložil pomen sv. obhaji-

la. Nato so pristopali malčki v

spremstvu dveh in dveh k mizi

Gospodovi. Po obhajilu prvoob-

hajancev so pristopili k obhajilu

in drugi, kar je naredilo prizor

lepega vzgleda prvoobhajancem.

Po maši pa so imeli prvoobhaj-

janci skupen zajtrek v cerkveni

dvorani.

Praktičen kmet. — Kmet peje v mesto zaklana teleta, pa ga ustavlja na mitnici, češ da mora plačati užitino.

— Koliko pa? — vpraša mitnica.

— 50c od glave.

Kmet plača in pravi: Drugič bom pa raje teletom odrezal glave.

* * *

Tudi pregovor ne drži.

Dragi učenci, eden najresničnejših pregovorov je, da je nekajkratja pot najboljša.

— To ni res, gospod učitelj,

Zapadna Slovanska Zveza
DENVER, COLORADO
Naslov in imenik glavnih uradnikov.

UPRAVNI ODBOR:
Predsednik: Anton Kochevar, 1208 Berwind Ave., Pueblo, Colo.
Podpredsednik: Geo. J. Miroslavich, 3724 Williams St., Denver, Colo.
Tajnik: Anthony Jersin, 4825 Washington St., Denver, Colo.
Blagajnik: Michael P. Horvat, 4417 Penn St., Denver, Colo.
Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Snedec, Thatcher Bldg., Pueblo, Colo.

NADZORNII ODBOR:

Predsednik: Matt J. Kochevar, 328 Central Block, Pueblo, Colo.
2. nadzornica: Mary Grum, 4949 Washington St., Denver, Colo.
3. nadzornik: Joe Blatnik, 2609 E. Evans, Pueblo, Colo.
POROTNI ODBOR:
Predsednik: Frank Primozich, 1927 W. 22nd Pl., Chicago, Ill.
2. porotnica: Johana V. Mervar, 7801 Wade Park Ave., Cleveland, Ohio.
3. porotnik: Joe Lipersick, Jr., Rockvale, Colo.
4. porotnik: Anton Rupar, 408 E. Mesa Ave., Pueblo, Colo.
5. porotnik: Dan Radovich, 179 N. Main, Midvale, Utah.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne reči naj se posiljajo na glavno tajnika, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem v odrasli oddelki, spremembe zavarovalnine, kakor tudi bolniške nakaznice, naj se pošljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovaniom, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmožni angleškega jezika, da se ji priklopijo. Kdo želi postati član Zveze, naj se oglaši pri tajniku najbližnjega društva Z. S. Z. Za ustanovitev novih društev zadostuje osem oseb. Gde ustanovitev novih društev pošlje glavni tajnik na zahtevo vsa pojasnila in potrebne listine.

SLOVENCI, PRISTOPAJTE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

FINANČNO POROČILO Z. S. Z. ZA MESEC APRIL 1934.
FINANCIAL REPORT OF THE W.S.A. FOR APRIL, 1934.

Prejemki od društev — Receipts from lodges:

Št.	Smrt. razreda	Boln.	Odskod. Dobrodol.	Konv.	Strošk.	Ldg.	A	B	C	sklad	sklad	sklad	sklad	Skupaj
No.							No.							Total
1.	99.15	26.17	—	110.25	23.40	3.20	8.15	41.00	311.38					
3.	75.39	69.80	—	144.75	30.00	4.22	10.75	52.75	387.66					
4.	35.52	—	—	25.50	5.55	.74	1.85	9.25	78.41					
5.	80.63	20.76	—	86.25	17.40	2.52	6.05	30.25	243.76					
6.	20.50	3.55	—	27.75	5.55	.70	1.90	9.50	75.51					
7.	118.27	1.76	—	102.35	21.75	2.92	7.30	36.50	290.85					
8.	—	13.47	—	19.50	3.90	.56	1.40	7.00	45.83					
9.	60.59	2.38	—	63.00	13.20	1.82	4.55	22.75	168.29					
11.	14.86	1.16	—	11.25	3.15	.44	1.10	5.50	37.46					
13.	7.07	1.44	—	9.00	1.80	.26	.65	3.25	24.10					
14.	49.07	1.99	—	47.25	9.60	1.30	3.25	16.25	128.71					
15.	23.68	—	—	13.50	2.70	.36	.90	4.50	45.64					
16.	179.11	50.28	—	102.00	22.95	3.22	8.05	40.25	405.86					
17.	10.53	22.03	—	36.75	7.35	1.06	2.65	13.25	93.62					
20.	28.72	—	—	24.00	4.95	.68	1.70	8.50	68.55					
21.	5.29	34.85	1.62	42.75	8.70	1.28	3.20	16.00	113.09					
22.	21.40	52.31	—	24.00	4.80	.78	1.95	13.50	118.74					
23.	36.50	—	—	23.25	4.80	.70	1.75	8.75	75.75					
24.	20.76	1.44	—	16.50	4.65	.64	1.60	8.25	53.84					
25.	—	2.67	—	7.50	1.50	.38	.85	4.75	17.65					
26.	21.46	—	—	15.75	3.30	.48	1.20	6.25	48.44					
27.	7.17	—	—	5.25	1.05	.14	.35	1.75	15.71					
28.	11.71	1.18	—	13.50	2.70	.40	1.00	5.00	35.46					
29.	45.96	13.72	—	41.60	9.00	1.42	3.55	17.75	133.00					
30.	17.67	—	—	15.00	3.00	.40	1.00	5.00	42.07					
31.	—	8.96	—	10.50	2.70	.36	.90	4.50	27.92	\$250.				
32.	35.25	1.69	—	30.35	6.30	.88	2.20	11.00	87.67					
34.	6.03	1.32	—	2.25	.75	.42	.30	4.50	12.27					
36.	16.19	8.38	—	17.25	3.90	.62	1.50	7.75	55.59					
37.	16.54	—	—	21.75	4.35	.58	1.45	7.25	51.92					
38.	16.19	—	—	12.75	2.55	.34	.85	4.25	36.93					
40.	21.43	—	—	16.50	3.30	.44	1.10	5.50	48.27					
41.	56.72	15.38	—	55.50	13.50	1.94	4.85	27.50	175.39					
44.	—	5.48	—	9.00	1.80	.24	.60	3.00	20.12					
45.	11.19	—	—	9.00	1.80	.24	.60	3.00	25.83					
46.	10.05	—	—	9.00	2.10	.28	.70	3.50	25.63					
47.	2.01	—	—	3.75	.75	.10	.25	1.25	8.11					
48.	4.63	—	—	8.25	1.65	.24	.60	3.00	18.37					
49.	7.24	3.37	—	7.50	1.50	.20	.50	2.50	22.81					
1201.11	360.03	7.10	1241.55	263.70	37.22	93.10	473.00	\$3,670.81						

Obresti od obveznic — Interest on bonds:

Alamosa, Colo. School Dist. 5%	\$50.00
Farmington, N. M. Acc. 6%	156.86
Pueblo, Colo. E. 4th St. Pav. 6%	58.61
	265.47
Skupni prejemki — Total receipts	\$ 3,942.28
Preostanek April 1, 1934 Balance	\$ 182,263.02
Skupaj — Total	\$186,205.30

Izdaci — April, 1934 Disbursements:

Smrtnine — Death Claims	\$1200.00
Bolniške podpore — Sick Benefits	982.34
Provizije — Commissions	3.00
Skupni izdatki društvi — Total disbursements-to lodges	\$2185.34

Razno — Miscellaneous:

Uradno glasilo A. S. — Official Organ	344.76
Lišti za blagajniško knjigo—Leaves for tres. book	2.25
Najemimo pisarnic — Rent	15.00
Vrhov. zdravniku za pregled prošenj—Sup. M. D.	51.12
Plaća gl. tajnika—Salary of Sup. Secretary	150.00
Telefon in poštnina—Telephone and postage	11.50
Utah Insurance Department	3.00
Traki za pisalni stroj—Ribbons for typewriter	1.00
Davki na pisar. opremo—Taxes on furniture & fix.	9.27
Vladni davki na cehiki—Govern. tax on checks	.92
Vnovič	

ZAMETENE STOPINJE

Spisal
HENRY BORDEAUXPrevela
KRISTA HAFNER

"Oče Sonnier Vam bo pripovedoval o svoji nalogi. Zato sem ga povabil semkaj. Imate pravico, da, celo dolžnost, da zveste natančno za vse podrobnosti dogodka."

In ukazuječe je namignil menihu. Ta se ni skušal izmekniti: vendar pa bi se bil rajši bjeval s snegom in pečinami po strmi, težko pristopnih pobočjih nego bi govoril. Laže bi korakal preko divjih prepadow in najbolj nevarnih pečin. Ker mora zdaj i na to pot, pač pojde: kadar poveljnik zapoveduje, vojak ne sme ugovarjati. Spočetka je skoraj dobesedno ponovil časopisno poročilo: toda priča, ki govorji, ni mrtva črka časopisa: Z Velana, na katerega je lazil s karavano, ki je šla na pomoci, je opazil kamenje, ki se je bilo pravkar odtrgal ob skale; sklonil se je in opazil oba ponešenca na ozki plošči sredi skoraj pokončne stene, kamor sta bila vprav čudežno padla.

"On je ležal, ona pa je klečala," ga je prekinil Mark, ki se je začel vznemirjati, "klečala je in dvigala roke."

Oče Sonnier je začudeno prenehral, toda ni ničesar vprašal.

"Prav tako je bilo," je potrdil po kratkem odlašanju. "Videla nas je, gotovo nas je tudi klicala, toda nismo je slišali. Njen glas je bil ubit. Klical sem jima, da bi ju pomiril, in začel sem se spuščati navzdol. Tovariši so medtem razvezovali vrv."

Hiro je šel preko te nevarne poti in zopet začel tam, ko jo je bil že našel.

"Čisto blizu sem končno zasišljal njen ječanje kakor ječanje mladega kužka, ki je šele nekaj dni star. Izmučena se je ulegla na mrtvo truplo svojega toviriša. Bila sta le še eno."

"Molcite!" je prosil Mark in si zakrival obraz, ker ni mogel prenesti tega privida.

Menih se je opravičil spričega tega izbruhu Markove bržnosti. V debelih kapljah se je potil, bolj nego bi izvrševal najtežje telesno delo.

Ta ponižni gorski Herkul je naletel na svoje najtežje delo: moral je najti nežnih besedi, da resnica ne bi ranila, in bi vendar ostala resnica. Ni bil vajen govorinskim oblikam in je bil nerođen. V svoji zbegosti se je obrnil do priorja:

"Oče, pomagajte mi! Ne znam govoriti in vidite, hudo mu delam."

Oče Dornaz mu je hotel pomagati, toda Mark se je obvladal in ga prehitel:

"Ne, ne, prosim Vas, ne skrivajte mi ničesar! Bila je le hipna slabost; zdaj je mimo in hočem vse vedeti. Rekli ste: moja dolžnost je in moja pravica."

Rešitelj je ubogal in dalje opisoval pot, toda zdaj bolj počasi, kakor težko natovorjen voz, ki se la počasi pomika po klancu.

"Truplo onega je bilo že mrzlo. Ona je dovolila, da sem jo dvignil in dal sem ji pit. Smejala in jokala se je hkrati. Moral sem jo odvezati, zakaj vrv, na katero sta bila privezana, se v padcu ni bila pretrgala. Nato smo jo dvignili z vso previdnostjo. Mrljcu se ni mudilo."

"Se je li branila, da ste ga pustili," je vprašal Mark.

"Ne. Čemu? Videl sem že dosti nesreč. Kadar odvezemo preživele od vrvi, ne ugovarjajo, čeprav ostanejo na njej privezani njih najboljši prijatelji, njih najdražji sorodniki. Smrt jih loči. — Šli smo v malo zavetišče. Le dva do trikrat je za hip omedela, drugače pa je bila ves čas pri zavesti. Sprva sem mislil, da se ji blede, ker je govorila čudne, nerazumljive besede. Pravila je: 'On mora priti.' In še: 'Pokačite ga! Kajne, da ga boste poklicali, preden umrjem?' Ni mislila na onega, ki je stal vgori, in to me je motilo. Drugo jutro je bila že mirnejša. Povedala mi je o Vaši... o vajini lo-

čitvi. Povedala mi je Vaše ime in Vaš naslov in me prosila, naj Vam brzjavim, da pride, da Vas vidi poslednjikrat in ji odpustite."

Mark je v strastni pazljivosti ponovil:

"Ona Vas je prosila?"

"Ona, in nujno! Ko sem ji obljudil, se je malce pomirila. V vozu je potem zaspala."

Menih je utihnil in bil vidno zadovoljen, da je rešen težkega bremena. Toda Mark ga je po kratkom molku znova nadlegoval z vprašanjem:

"Kako ste obvestili gospo Norans?"

"Bolnica — ni se je upal imenovati — mi je dala tudi njen naslov."

"In v treh dneh, ko se je borila s smrto, Vam ni ničesar več razodela?"

"Da... Toda — počemu neki?"

Ubogi duhovnik bi bil rad odšel in je pogledal priorja, kakor bi ga prosil, naj mu pomaga.

"Povejte resnico!" mu je ukazal oče Dornaz, "v njej so kreposti, ki jih vselej ne moremo takoj pravilno oceniti, ki pa jih prepoznamo prej ali sleg."

"Dobro... Njej je bilo spodrsnilo na pobočju in potegnila je s seboj še njega. Padala sta okoli dvestopetdeset do tristo metrov v globino. Ni vedela, kako sta se ujela na pečini, kako da nista zdrknila mimo, nje. Zdelo se ji je, da se vsa gora pogreza z njima in nanju. Vendar pa ni zgubila zavesti in, čeprav so jo bolela zmečkana mesta, je vendar čutila, da ni zlomljen noben ud. Njen tovariš pa je bil huje potbit in se je počasi zopet osvetil: desna noge mu je bila dvakrat zlomljena in najbrž mu je skala zlomila tudi hrbitenico. Ko se je zavedel, je imel silne bolečine. In nato se je začela zanju Kalvacija. Dodimo ju pravično, gospod! Iz svojega poklica vem, kaj je pogum pred smrto. V gorah smo v trdi šoli in poznam mnogo pogumnih ljudi. Toda ta dva! Bog ju je videl!"

In možu, ki je bil tako strogo do samega sebe je Mark moral verjeti.

Ona pa je nadaljeval: "Ona se je še lahko gibala. Obšla je njuno ječo in spoznala, da nima izhoda. Zanataši sta se mogla le še na slučajno pomoči. Imela sta le še košček kruha in nekaj konjaka v stekleničici, ki se ni razbila med padcem. On je bil bolj izčrpán, zato mu ga je ponudila. Oni pa je zahteval, da delita; toda kruhu ni mogel več pozirati. Prvo noč ju ni prehudo zeblo in jutranje solnce ju je znova ogrelo. Še sta upala. Ona je zmetala razne stvari v blobino, ker je mislila, da bodo po steni zdrknila prav v dolino in pričale ljudem o njeni nesreči. Zdaj pa zdaj je tudi zaklicala na pomoci. In znova se je znočilo. Njega so moči zapustile in kljub močnemu odporu je pričel vzduhovati. Ta noč je bila polna groze. Zdelo se jima je, da je nikoli ne bo konca, in dan ni prav nič spremenil njunih muk. Vreme se je prevrnilo in pričelo je snežiti. Zdaj sta se bala, da ju bo živa pokopal sneg. V tem novem snegu je bilo vsa iskanje še težavnejše. Oblike je bila vsa premočena, zmrzla in okrvavljava na ter ju ni več varovala."

"Da!" je dostavil Mark, "moral si jo strati in rezati z nje, ker se je prilepila na truplo."

Oče Sonnier ga je opazoval in v njegovih očeh je bilo globoko sočutje. A najhujše je šele sledido:

"Spoznavali boste vso njen bedo, gospod! Bila je sama, sestrada in premrila poleg nesrečne, ki je tulil v silni boli in ki mu ni mogla pomagati; v obupu je pričela dvomiti o Bogu. Prepad je bil prav pod njima. Tam doli bi bila rešitev in konec muk. Samo do roba bi ga potegnila in se vrgla z njim vred v globino. (Dalje prih.)

RODOLJUBI V AMERIKI!

Ljubljana, Jugoslavija.

Vabilo na naročbo na Andrej Gabrščeka "Goriški Slovenec", I. od leta 1840 do 1900, — II. od leta 1901 do 1923.

Pred letom je izšla prva knjiga v obsegu 600 strani in stane lepo vezana z omotom vred 120 dinarjev. — Druga knjiga v enakem obsegu je v tisku in izide koncem junija po enaki ceni. — Ta druga knjiga bo obsegala že določa našega suženjstva pod fašizmom in poda točno naše posestno stanje na kulturnem polju, v našem gospodarstvu itd. še v letu 1923, ko je začel fašizem naš narod sistematično zatirati. Tu bo prvič podana slika, kako ogromne dela na narodnem in prosvetnem polju, nam je postal gornje vabilo, ki ga radi objavljam.

Za Ameriko bi preskrbel po 2 dolarja iztis knjige. Način pobiranja naročnikov sem preustrel uredništvo lista.

Andrej Gabršček.

*

Slovenski list v Buenos Airesu je dostavil temu vabilu te besede: "Publicist g. Andrej Gabršček, znan vsem našim pri-morskim rojakom radi svojega dela na narodnem in prosvetnem polju, nam je postal gornje vabilo, ki ga radi objavljam.

Rojaki! Odzovimo se temu vabilu, da se seznamimo z zgodovino naše ožje domovine!

"Narod, ki ne pozna svoje preteklosti, ni vreden bolje bodočnosti!" pravi g. Gabršček.

Mi pa v lepo bodočnost zaupamo in je hočemo biti vredni.

Dasi prilike za nas izseljence niso rožnate, smo pa le prepričani, da se najde stevilo naših rojakov, ki radi prenesejo malo žrtev za lepo vezano knjige 600 strani trajne vrednosti, ki mora zanimati vsakega našega človeka, v prvi vrsti Primorce..."

Način naročevanja hočemo urediti tako: Kdor želi knjigo naročiti, naj se oglaši na našem uredništvu in plača na račun \$1. Prijave bomo sprejemali do konca tega meseca, na kar način naročimo toliko knjig, kolikor bo naročnikov. Ko knjige prejmemo, jih razdelimo proti plačilu ostanka.

Rojaki, pomagajmo, da se izvrši veliko delo v korist naših nesrečnih rajoč v Julijski Krajini,

ki ječi pod težkim jarmom brezobzirnega fašizma. — Prisorodnikov.

Rojaki v Ameriki! Pomagajte mi, da izvršim in dovršim svojo življensko nalogo ob svoji 70letnici. Mnogi od vas ste me videli desetletja na celu narodnega dela v Gorici in Primorju, sploh, čitali ste moje liste "Sočo", "Primorca", "Vedo", ali knjige moje "Slovenske knjižnice". Salonske ali Svetovne knjižnice itd., in zato mi boste radi zaupali, da vam nudim čisto in jasno sliko vse naše minulosti, na katero moremo biti ponosni graditelji svoje bodočnosti.

Poleg teh dveh knjig sta v delu še dve drugi — o Trstu in Istri. Istotako jasni sliki vse naše slavnne minulosti ob Adriiji.

— Gradivo za vse te naše kraje se nahaja dandanes edino še v bivši dvorni knjižnici na Dunaju (sedaj National bibliothek). Tam sem izbrskal silno veliko gradiva, na katero sme-

mo biti ponosni graditelji svoje bodočnosti.

Poleg teh dveh knjig sta v delu še dve drugi — o Trstu in Istri. Istotako jasni sliki vse naše slavnne minulosti ob Adriiji.

— Gradivo za vse te naše kraje se nahaja dandanes edino še v bivši dvorni knjižnici na Dunaju (sedaj National bibliothek). Tam sem izbrskal silno veliko gradiva, na katero sme-

mo biti ponosni graditelji svoje bodočnosti.

Poleg teh dveh knjig sta v delu še dve drugi — o Trstu in Istri. Istotako jasni sliki vse naše slavnne minulosti ob Adriiji.

— Gradivo za vse te naše kraje se nahaja dandanes edino še v bivši dvorni knjižnici na Dunaju (sedaj National bibliothek). Tam sem izbrskal silno veliko gradiva, na katero sme-

mo biti ponosni graditelji svoje bodočnosti.

Poleg teh dveh knjig sta v delu še dve drugi — o Trstu in Istri. Istotako jasni sliki vse naše slavnne minulosti ob Adriiji.

— Gradivo za vse te naše kraje se nahaja dandanes edino še v bivši dvorni knjižnici na Dunaju (sedaj National bibliothek). Tam sem izbrskal silno veliko gradiva, na katero sme-

mo biti ponosni graditelji svoje bodočnosti.

Poleg teh dveh knjig sta v delu še dve drugi — o Trstu in Istri. Istotako jasni sliki vse naše slavnne minulosti ob Adriiji.

— Gradivo za vse te naše kraje se nahaja dandanes edino še v bivši dvorni knjižnici na Dunaju (sedaj National bibliothek). Tam sem izbrskal silno veliko gradiva, na katero sme-

mo biti ponosni graditelji svoje bodočnosti.

Poleg teh dveh knjig sta v delu še dve drugi — o Trstu in Istri. Istotako jasni sliki vse naše slavnne minulosti ob Adriiji.

— Gradivo za vse te naše kraje se nahaja dandanes edino še v bivši dvorni knjižnici na Dunaju (sedaj National bibliothek). Tam sem izbrskal silno veliko gradiva, na katero sme-

mo biti ponosni graditelji svoje bodočnosti.

Poleg teh dveh knjig sta v delu še dve drugi — o Trstu in Istri. Istotako jasni sliki vse naše slavnne minulosti ob Adriiji.

— Gradivo za vse te naše kraje se nahaja dandanes edino še v bivši dvorni knjižnici na Dunaju (sedaj National bibliothek). Tam sem izbrskal silno veliko gradiva, na katero sme-

mo biti ponosni graditelji svoje bodočnosti.

Poleg teh dveh knjig sta v delu še dve drugi — o Trstu in Istri. Istotako jasni sliki vse naše slavnne minulosti ob Adriiji.

— Gradivo za vse te naše kraje se nahaja dandanes edino še v bivši dvorni knjižnici na Dunaju (sedaj National bibliothek). Tam sem izbrskal silno veliko gradiva, na katero sme-

mo biti ponosni graditelji svoje bodočnosti.

Poleg teh dveh knjig sta v delu še dve drugi — o Trstu in Istri. Istotako jasni sliki vse naše slavnne minulosti ob Adriiji.

— Gradivo za vse te naše kraje se nahaja dandanes edino še v bivši dvorni knjižnici na Dunaju (sedaj National bibliothek). Tam sem izbrskal silno veliko gradiva, na katero sme-

mo biti ponosni graditelji svoje bodočnosti.

Poleg teh dveh knjig sta v delu še dve drugi — o Trstu in Istri. Istotako jasni sliki vse naše slavnne minulosti ob Adriiji.

— Gradivo za vse te naše kraje se nahaja dandanes edino še v bivši dvorni knjižnici na Dunaju (sedaj National bibliothek). Tam sem izbrskal silno veliko gradiva, na katero sme-

mo biti ponosni graditelji svoje bodočnosti.